

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Aşağıda verilen “Bayrak” şiirini okuyunuz.

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kırmızı süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

(Arif Nihat ASYA)

Okuduğunuz şiirin biçim özelliklerine yönelik soruları cevaplayınız.

- a) Bu şiirde kaç dize ve dördlük vardır?

Şiirde dize ve dördlük vardır.

- b) Şiirde ahengi (ses uyumunu) sağlayan kelimeleri belirleyerek kelimelerin altını çizin.

2. Kitap okumak insanın düşünce dünyasını genişleten bir eylemdir. Her sayfa bize yeni bir bakış açısı kazandırır. Kitap okuyan kişiler, olaylara farklı açılardan bakabilir. Örneğin, tarih kitapları geçmiş anlamamıza yardım eder. Romanlar insanların duygularını tanımasını sağlar. Bu yönüyle kitaplar, bir öğretmen gibi bize hayatı öğretir. Televizyon izlemek anlık bilgi verse de kitap okumak derin düşünmeyi sağlar. Bu nedenle her gün düzenli olarak kitap okumak hem bilgi hem de hayal gücümüzü geliştirir.

Bu metinde geçen düşüncüyü geliştirme yollarını bulunuz ve bunları örnekleyen cümleleri yazınız.

3. İnsanlar yalnızca kelimelerle değil bedenleriyle de iletişim kurarlar. Bir bakış, bir gülümseme ya da sessiz bir duruş bile birçok duyguyu anlatabilir. Uzmanlara göre sözsüz iletişim, insanlar arasındaki etkileşimin önemli bir parçasıdır. Bazı kültürlerde bu tür iletişim biçimleri daha yoğun kullanılırken bazılarında daha ölçülü davranılır. İletişim uzmanı Elif Hanım, “Sözsüz mesajlar, konuşulandan daha kalıcı izler bırakabilir.” diyor. Gerçekten de bir insanın tavrı bazen söylediklerinden daha etkili olabilir. Çünkü beden dili, kelimelerin arkasındaki duyguyu yansıtır.

Bu metinde geçen bazı kelime ve kelime gruplarının anlamları aşağıda verilmiştir. Anlamı verilen kelime ve kelime gruplarını metinden bularak tabloya yazınız.

Kelimelerin Anlamları	Kelime/Kelime Grupları
Tutum ve davranışları uyumlu, dengeli olan.	
Bir olay, bir durum karşısında kişinin takındığı davranış.	
Duygu ve düşüncelerin yüz ifadesi, beden duruşu vb. yollarla anlatıldığı iletişim biçimi; vücut dili.	
Düşünce, olay vb. ni bir başka kişiye iletmek, aktarmak.	

4. Aşağıdaki metinlerden hareketle yüzme ve basketbol sporları arasındaki belirgin farklardan en az üç tanesini bulunuz. Bu farkları, düşünceyi geliştirme yollarından “karşılaştırma”yı kullanarak kendi cümlelerinizle bir paragraf hâlinde aşağıdaki boşluğa yazınız.

Yüzme; neredeyse tüm kasları çalıştıran, eklemlere baskı yapmayan, son derece sağlıklı bir spordur. Fiziksel ve zihinsel olarak rahatlatıcı etkisi vardır. Yüzyıllardır hem hayati bir beceri hem de bir eğlence ve yarış sporu olarak yapılmaktadır. Genellikle tek başına yapılır ve kişinin kendi performansına odaklanmasını gerektirir. Bu spor genelde deniz, göl veya standartlara uygun yüzme havuzlarında yapılır.

Basketbol; beşer kişilik iki takım arasında oynanan, hız ve koordinasyon gerektiren bir takım sporudur. Temaslı bir spor olduğundan zorlayıcıdır, ciddi bir mücadele gerektirir. Bu sporda başarı; bireysel yetenekten çok, oyuncuların birbirleriyle uyumlu çalışmasına bağlıdır. Amatör ve profesyonel müsabakalar basketbol için özel olarak hazırlanmış bir sahada yapılırsa da pota olan her yerde basketbol oynanabilir.

5. Aşağıdaki tabloda bazı balıkların en lezzetli oldukları aylar işaretlenmiştir. Bu tabloyu inceleyerek aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Göreviniz: Balıkları belirleyeceğiniz bir ölçüte göre gruplara ayırmaktır.

Yapmanız Gerekenler:

1. Adım: Ölçütünüzü yazınız. (Örneğin “balıkların en lezzetli olduğu mevsimler”)

Aşağıdaki cümledeki boşluğu, balıkları nasıl gruplandırmak istediğinizi yazarak doldurunuz.

Belirlediğim Ölçüt:

Balıkları göre gruplandırıyorum.

2. Adım: Ölçütünüze uygun bir grup ismi belirleyiniz. (Örneğin “kış balıkları, sonbahar balıkları...”)
Grup isimlerini aşağıdaki tablonun “Gruplarım” sütununa yazınız. (Birden fazla grup belirlemelisiniz.)

3. Adım: Balıkları tabloya yerleştiriniz.

Her grubun karşısına, o gruba giren balıkların isimlerini yazınız. Bir balık birden fazla gruba girebilir.

Balıkların Tüketim Ayları

Balıkların En Lezzetli Oldukları Aylar						
Ocak	🐟	🐟		🐟	🐟	
Şubat	🐟			🐟		🐟
Mart				🐟	🐟	🐟
Nisan				🐟	🐟	🐟
Mayıs					🐟	🐟
Haziran						
Temmuz						
Ağustos						
Eylül			🐟			
Ekim			🐟			
Kasım	🐟	🐟	🐟	🐟	🐟	
Aralık	🐟	🐟	🐟		🐟	
	Hamsi	İstavrit	Palamut	Kefal	Lüfer	Levrek
						Mezgit

Gruplarım	Bu Gruptaki Balık Türleri

6. (I) Bilgisayar oyunlarına meraklı iki arkadaştan Kerem, planlı ve ölçülü bir şekilde sadece ödevleri bittikten sonra oyun oynardı. Arkadaşı Can ise zamanının büyük bir bölümünü ekran karşısında geçirir, sorumluluklarını sık sık aksatırdı.

(II) Okullarında düzenlenecek bilim şenliği için öğretmenleri her öğrenciden bir proje hazırlamasını istedi. Kerem, oyun oynamaya ayırdığı süreyi daha da kısararak kendine bir çalışma planı hazırladı ve projesi üzerinde her gün düzenli çalışmaya başladı. Can ise “Daha çok zaman var.” diyerek proje görevini sürekli erteledi ve oyun oynamaya devam etti. Şenliğe bir gün kala aklına gelen projesini alalecele ve özensiz bir şekilde hazırladı.

(III) Şenlik günü geldiğinde Kerem’in özenle hazırladığı “Güneş Enerjisiyle Çalışan Araba” projesi herkes tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı ve öğretmeninden tam not aldı. Can’ın son anda yaptığı projesi ise çalışmadığı için hayal kırıklığı yarattı. Can, o gün zamanı doğru kullanmanın ve sorumlulukları ertelememenin ne kadar önemli olduğunu anladı.

Metni okuyunuz. Numaralandırılmış bölümleri serim, düğüm, çözüm olarak belirleyiniz. Aşağıdaki ilgili alanlara paragraf numaralarını yazarak temel özelliklerini karşılarına kısaca yazınız.

Metnin Bölümleri	Paragraf Numarası	Bölümün Temel Özelliği
SERİM		
DÜĞÜM		
ÇÖZÜM		

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.O.6.18. Şiirin biçim özelliklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	1
T.O.6.19. Bilgilendirici metinde düşüncüyü geliştirme yollarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	2
T.O.6.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	3
T.Y.6.17. Yazısında düşüncüyü geliştirme yollarını kullanabilme	4
T.Y.6.10. Yazısında sınıflandırma yapabilme	5
T.O.6.17. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	6

ÇÖZÜMLER

- a) Şiirdeki dize sayısı “8” ve dörtlük sayısı “2” dir.
 - b) Şiir üzerinde “süs-örtüsü-bayrağım-yazacağım-kazacağım-bozacağım” kelimelerinin altı çizilmelidir.
- **Tanımlama:** “Kitap okumak insanın düşünce dünyasını genişleten bir eylemdir.” Yazar burada kitap okumanın tanımını yapmıştır.
 - **Örnekleme:** “Tarih kitapları geçmiş anlamamıza yardım eder. Romanlar insanların duygularını tanımasını sağlar.” Yazar örneklerle düşüncesini desteklemiştir.
 - **Karşılaştırma:** “Televizyon izlemek anlık bilgi verse de kitap okumak derin düşünmeyi sağlar.” İki farklı durumu karşılaştırarak düşüncesini güçlendirmiştir.
- “Tutum ve davranışları uyumlu, dengeli olan.” anlamının karşısına **“ölçülü”**,

“Bir olay, bir durum karşısında kişinin takındığı davranış.” anlamının karşısına **“tavır”**,

“Duygu ve düşüncelerin yüz ifadesi, beden duruşu vb. yollarla anlatıldığı iletişim biçimi; vücut dili.” anlamının karşısına **“beden dili”**,

“Düşünce, olay vb. ni bir başka kişiye iletmek, aktarmak.” anlamının karşısına **“yansıtmak/yansıtır”** yazılmalıdır.
- Örnek Metin**

“Yüzme ve basketbol arasındaki en temel fark, birinin bireysel diğerinin takım sporu olmasıdır. Yüzmede başarı tamamen sporcunun kendi performansına bağlıdır. Basketbolda ise oyuncuların başarılı olması uyumlu takım çalışmasına bağlıdır. Ayrıca bu iki sporun yapıldığı ortamlar da birbirinden farklıdır. Yüzme su (havuz, göl veya deniz) ortamında yapılırken basketbol karada özel bir sahada oynanır. Yüzme, eklemlere baskı yapmayan son derece sağlıklı ve rahatlatıcı bir spordur. Basketbol ise hız ve zıplama gerektirdiği için fiziksel olarak daha farklı bir zorlayıcılığa sahiptir.”

Beklenen Temel Cevap Unsurları: Metinlerdeki karşılaştırmaya uygun olarak aşağıdaki farklardan en az üç tanesinin belirtilmesi gerekir:

Ekip/Birey Farkı: Yüzme bireysel bir spordur, basketbol ise takım sporudur.

Başarı Kaynağı: Yüzmede başarı kişinin kendi performansına bağlıyken basketbolda uyumlu takım çalışmasına bağlıdır.

Çevre/Alan Farkı: Yüzme su ortamında (havuz, göl, deniz) yapılırken basketbol karada özel bir sahada yapılır.

Fiziksel Etki: Yüzme eklemlere baskı yapmaz, fiziksel ve zihinsel olarak rahatlatıcı özelliği vardır.

Basketbol (koşma, zıplama içerdiği için) genellikle daha çok eklem hareketi ve baskısı gerektirir, ciddi bir mücadele gerektirir.

5. Sınıflandırma yapılırken tüm bileşenlerin (ölçüt belirleme, grup oluşturma, gruplandırma ve yazılı ifade) başarıyla ve tutarlı bir şekilde tamamlanmış olması gerekir.

- Ölçüt Belirleme: Ölçüt, tablodaki verilerle doğrudan ve anlamlı bir şekilde ilişkili olmalıdır. (Örn: “en lezzetli oldukları mevsimlere göre”, “lezzetli oldukları ay sayısına göre”).

- Grup Oluşturma: Oluşturulan grup başlıkları; belirlenen ölçütle tamamen uyumlu ve kapsayıcı olmalıdır. Gruplar net bir şekilde ayrılmalıdır (Örn: Mevsim ölçütü için “Kış Balıkları”, “İlkbahar Balıkları”, “Sonbahar Balıkları”).

- Gruplandırma: Balıklar, belirlenen ölçüt ve grup başlıklarına göre doğru ve tutarlı bir şekilde yerleştirilmelidir.

6. Üç bölüm de (serim-düğüm-çözüm) doğru belirlenmeli ve her bölümün temel özelliği metinle uyumlu şekilde açıklanmalıdır.

- Serim: I. Paragraf-Karakterler tanıtılmış ve durum anlatılmıştır.

- Düğüm: II. Paragraf-Olay gelişmiştir.

- Çözüm: III. Paragraf -Sonuç ve ana fikir belirtilmiştir.